Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Dr. Edwina Grima LL.D.

Appell Nru: 190/2016

Il-Pulizja

Spettur Jurgen Vella

Vs

Joseph Bonnett

Illum 26 ta' Jannar, 2017

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellat James Agius detentur tal-karta tal-identita Maltija bin-numru 304478 M, akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

Nhar it-12 t'April, 2013 ghal habta ta' tmienja neqsin ghaxra ta' filghaxija (19:50hrs) fil-Facilita' Korrettiva ta' Kordin, Rahal Gdid:-

1. waddab mishun lejn CO127 Jason Farrugia, persuna inkarigata skond il-ligi mis-servizz pubbliku, waqt li kien qed jaghmel dan is-servizz, bil-hsieb li jbezzghu jew li jinfluwixxi fuqu kontra l-ligi fl-esekuzzjoni ta' dan is-servizz;

2. U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi kkaguna ferita ta' natura hafifa fuq il-persuna ta' CO127 Jason Farrugia;

3. U aktar talli sar recidiv ai termini ta' l-Artikoli 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta b'diversi Sentenzi moghtija mill-Qrati ta' Malta, liema Sentenzi saru definittivi u ma jistghux jigu mibdula.

Il-Qorti giet mitluba sabiex f'kaz ta' htija titratta mal-hati ai termini tal-Artikolu 33A tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat is-sentenza tal -Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali, tal-25 ta' Jannar, 2016, fejn il-Qorti wara li rat l-artikoli tal-ligi u cioe' Artikoli 31, 33A, 49, 50, 95(1), 217 u 221 (1) (2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, iddecidiet billi sabet lill-imputat JOSEPH BONNETT hati tal-ewwel zewg akkuzi u filwaqt li ikkundannatu ihallas multa ta' elf Ewro (€1000) ai fini tal-ewwel (1) akkuza, ikkundannatu ghal erba' (4) xhur prigunerija ai fini tat-tieni (2) akkuza, stante l-aggravju kontemplat fl-Artikolu 33A tal-Kap. 9. Iddikjarat inoltre li ma sabitx lill-imputat hati tat-tielet (3) akkuza, u cioe' dik tar-recidiva, w ghaldaqstant illiberatu minnha.

Rat ir-rikors tal-appell ta' Joseph Bonnett, pprezentat fir-registru ta' din il-Qorti fit-18 t' April, 2016, fejn talab lil din l-Onorabbli Qorti joghgobha tilqa' dan 1-appell u tirriforma s-sentenza appellata kif gej:

(a) Tikkonfermaha fil-parti fejn huwa gie dikjarat mhux hati u minnha illiberatu cjoe tat-tielet (3) il-imputazzjoni.

(b) Thassarha u tirrevokaha fil-parti fejn sabitu hati cjoe tal-ewwel (1) u t-tieni (2) il-imputazzjoni u tiddikjarah mhux hati u konsegwentement tilliberah kompletament skond il-ligi.

Alternattivament, u minghajr pregudizju, f' kaz li dan l-appell ma jintlaqax, joghgobha thassara fil-parti tal-piena billi minflok tigi imposta piena jew sanzjoni ohra li tkun aktar ekwa ghac-cirkostanzi tal-kaz.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellat esebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravji tal-appellant Joseph Bonnett huma s-segwenti w cioe':-

Illi l-ewwel aggravju huwa car u manifest u jikkonsisti fis-segwenti:

Illi kif se jirrizulta waqt il-mori tal-Appell, il-Prosekuzzjoni ma gabitx il-provi tal-elementi rikjesti mill-ligi ghar-reati addebitati lill-esponent u 1-provi migjuba mill-prosekuzzjoni jieqfu ferm il-boghod mill-piz tal-prova rikjest mill-ligi u cjoe dak fi grad ta' certezza morali minghajr dubju dettat mir-raguni. Kwindi l-prosekuzzjoni ma ppruvatx il-kaz taghha fil-grad li huwa rikjest fil-kamp penali u dana qed jinghad ghar-rigward tal-htija tal-imputat Ii per konsegwenza hija "unsafe and unsatisfactory".

Illi minghajr pregudizzju ghal-aggravju precedenti it-tieni aggravju huwa car u manifest u jikkonsisti fis-segwenti:

Illi jigi relevat Ii l-esponent qatt ma kellu l-intenzjoni li jwegga lil Gwardjan. L-esponent kemm fI-istqarrija rilaxxata lil pulizija, kif ukoll fix-xhieda tieghu irrakonta fid-dettal x'wassal ghal dan I-incident. L-esponent dejjem insista Ii huwa xehet l-ilma fietel Iejn il-gwardjan lokali sforz tal-frustrazzjoni li kien jinsab fiha. L-esponent dejjem insista Ii l-ilma kien fietel u mhux jahraq. Minn naha l-ohra Co 127, Jason Farrugia dejjem sostna li l-esponent xehetlu l-mishun.

Bl-akbar rispett il-provi producibili mill-Prosekuzzjoni jippuntaw lejn direzzjoni wahda u cjoe li l-verzjoni tal-esponent ghandha iktar mis-sewwa mill-verzjoni ta' CO 127 Jason Farrugia.

Ic-certifikat mediku jindika Ii l-harqa kienet wahda superficjali. Co 127 Jason Farrugia ma ha 1-ebda trattament sabiex jikkura l-harqa. Dak il-hin stess iI-Gwardjan mar jaghmel rapport gewwa l-ghassa tal-Pulizija ta' Rahal Gdid u l-ghada l-istess Gwardjan irraporta ghax-xoghol.

Il-Provi producibili mill-Prosekuzzjoni jippuntaw lejn direzzjoni wahda li l-verzjoni tal-esponenti hija veritiera. Fil-mument li huwa xehet l-ilma fietel, huwa m'ghamilx hekk sabiex u bl-intenzjoni Ii jwegga lil esponent, izda huwa xehet l-ilma fietel sforz tal-frustrazzjoni u sforz tad-dispjacir tieghu minhabba l-mod xejn innuman li huwa kien qieghed jigi ttrattat. L-esponent fl-ebda mument ma kellu l-intenzjoni li b'dak l-ilma fietel huwa ried iwegga' lil Co 127, Jason Farrugia.
Bl-akbar rispett l-element intenzjonali ma jissussistix.

Ikkunsidrat;

Illi l-appellanti isejjes l-appell tieghu mid-decizjoni impunjata fuq zewg lanjanzi, l-ewwel wahda meta jilmenta illi l-provi li hemm fl-atti ma iwasslux sabiex jissodisfaw il-vot ta'l-elementi mehtiega sabiex jissusti ir-reat tal-oltragg lill-ufficjal pubbliku u fit-tieni lok meta jishaq illi huwa ma kellux l-intenzjoni li iwegga' lill-ufficjal tal-habs Farrugia meta waddabblu tazza bil-mishun fid-direzzjoni tieghu.

Issa l-Ewwel Qorti fid-decizjoni impunjata ghamlet esposizzjoni fil-fond mhux biss ta'l-aspetti legali li isawwru ir-reati addebitati lill-appellanti, b'mod ewlieni ir-reat ta' oltragg lill-ufficjal pubbliku, izda ezaminat ukoll bir-reqqa l-provi kollha li kellha quddiemha.

Illi l-artikolu 95 jitkellem dwar l-ingurja, it-theddid jew l-offiza fil-konfront ta'l-ufficjal pubbliku. Issa din l-ingurja, theddida jew offiza trid issir jew (1)filwaqt illi l-ufficjal pubbliku ikun qed jaghmel servizz pubbliku (2)jew inkella minhabba li ikun ghamel dana is-servizz pubbliku, (3)jew bil-hsieb li ibezzghu jew jinfluwixxi fuqu kontra l-ligi fl-esekuzzjoni ta' dak is-servizz.

Rilevanti ghal kaz in dizamina dak mghallem mill-awturi Cheveau et Helie, li isemmi il-Professur Mamo fin-notamenti tieghu:

"*Quando l'oltraggio si verifica nel corso delle funzioni, il-motivo che lo determina e' indifferente; la legge vede soltando il turbamento, l'ingiuria fatta all'esercizio delle funzioni, l'insulto che degrada la loro dignita'; avesse pure quest'ingiuria una causa determinante estranea alle funzioni, il turbamento all'esercizio di esse sussisterebbe sempre.*"

Illi huwa indubitat illi is-CO 127 kien qieghed fuq il-lant tax-xoghol tieghu meta ordna lill-appellanti inaddaf ic-cella tieghu. Dan ta'l-ahhar dehrlu illi ma kellux jaghmel dak li gie ordnat lilu. Seta' kellu ragun ghal dina l-oggezzjoni l-appellanti, izda f'ambjent ta' habs fejn l-ordni u id-dixxiplina hija tant importanti l-attitudni tieghu kellha effett akbar sabiex wasslet ghal dak it-turbament li isemmu l-awturi su-iccitati. Kwindi l-azzjoni maghmula mill-appellanti, li ighid car u tond fix-xhieda tieghu illi hassu li kellu jiribella ghall-attitudni li biha kien qed jigi ittrattat mill-ufficjal u allura appozitament u koxxentement tefa' tazza tal-mishun fid-direzzjoni tieghu, ma tistax hlief tinkwadra ruhha f'dak l-oltragg, f'dik l-offiza li isemmi l-artikolu 95. Ma hemmx dubbju allura li hemm prova cara u irribatibbli tan-*nexus* bejn l-oltragg u il-qadi tal-funzjoni pubblika li iwassal ghall-effett li jitkellem dwaru l-artikolu 95 u cioe' illi johloq it-turbament fil-qadi ta' dik il-funzjoni pubblika.

Issa fit-tieni gravam sottopost ghal gudizzju tal-Qorti, l-appellanti jishaq illi l-element formali ma giex ippruvat billi ighid illi huwa qatt ma kellu l-intenzjoni li iwegga lil ufficjal Farrugia, izda biss li iwiegeb ghall-aggressjoni subita minnu minn taht idejn l-istess ufficjal. Issa l-appellanti ma jindikax jekk dan l-aggravvju huwiex marbuta mal-ewwel akkuza li jikkontempla ir-reat imfisser fl-artikolu 95 jew inkella r-reat tal-offiza hafifa li jitkellem dwaru l-artikolu 221 tal-Kap.9. Dan ghaliex f'dawn iz-zewg reati l-element formali huwa kemmxejn differenti bl-ewwel reat ftit li xejn tiswa l-intenzjoni o meno fl-appellanti li iwegga lill-ufficjal Farrugia billi f'dak ir-reat kif inghad l-element formali idur madwar l-intenzjoni li johloq it-turbament fil-qadi tal-funzjonijiet tal-ufficjal pubbliku. Illi dwar l-*mens rea* mehtieg ghar-reat ikkontemplat fl-artikolu 221, imbaghad huwa necessarju li tigi ippruvata l-intenzjoni generika tal-awtur tad-delitt li jikkaguna xi forma ta' lezjoni. Billi

allura l-aggravvju gie redatt b'mod konfuzjonarju minghajr ma jigi indikat lejn liema wahda mill-akkuzi huwa dirett, din il-Qorti ma tarax illi ghandha ghalfejn toqghod tara hi x'kien il-hsieb ta'l-appellant meta fassal dina l-lanjanza. Kif inghad jekk dan kien dirett lejn l-ewwel akkuza, ma hemmx dubbju illi l-aggravvju huwa minghajr ebda bazi legali u guridiku. Izda anke jekk huwa dirett lejn it-tieni akkuza, huwa xortawahda insostenibbli billi din il-Qorti ma tara l-ebda mottiv 'il ghala ghandha titbieghed mir-ragjonament milhuq mill-Ewwel Qorti li kellha okkazzjoni anke tisma lill-appellanti jixhed. Illi huwa indubitat illi ir-reazzjoni ta'l-appellanti ghall-ordni moghtija lilu mill-Ufficjal Farrugia, kienet wahda ta' aggressjoni, fejn gie mitfuh likwidu shun intenzjonalment fid-direzzjoni tal-Ufficjal. Ma jistax ighid l-appellant illi b'tali agir l-intenzjoni ma kenitx wahda generika li johloq xi lezjoni, liema lezjoni giet anke iccertifikata minn tabib bhala wahda kombatibbli ma harqa hafifa. Kwindi dan l-aggravvju qed jigi rigettat.

Illi il-Qorti issa sejra tghaddi biex tezamina lanjanza imressqa mill-appellanti dwar il-piena erogata mill-Ewwel Qorti li fil-fehma tieghu kellha tkun wahda iktar ekwa ghar-reati lilu addebitati. Illi huwa indubitat illi l-akkuza li tikkontempla l-offiza ta' natura hafifa, fiha l-elementi kostituttivi tar-reat ikkontemplat fl-artikolu 95 u allura kellha tigi erogata il-piena ghar-reat l-iktar gravi bir-reat l-iehor ikun kompriz u involut fir-reat l-iktar gravi. Illi dina l-ipotezi tal-konkors formali tar-reati giet imfissra fl-artikolu 78 tal-Kodici penali Taljan tal-1889:

"***Colui che con un medesimo fatto viola diverse disposizioni di legge, e' punito secondo la disposizione che stabilisce la pena piu' grave.***"

Dwar dan il-Professur Mamo fin-Noti tiegħu dawar il-Proċedura (paġina 45) jgħid hekk:

' In any such case if the agent is tried for any one of the several violations of the law arising out of that fact, be it even the least serious, and a judgement is given, it shall not be lawful to subject the agent to another trial for the more serious violations. This principle,

first expressly affirmed in 'Rex versus Rosaria Portelli' has now become settled law."

"Fil-fatt fit-2 ta' Diċembru, 1939, l-Imħallef Harding fil-każ **'Camilleri versus Cilia'** kien qal li huwa prinċipju stabbilit fil-ġurisprudenza tagħna li meta mill-istess fatt, **mibni fuq l-istess intenzjoni,** jinkisru żewġ drittijiet jew aktar, **m'hemmx pluralita' ta' offiżi, iżda offiża waħda** bil-vjolazzjoni li jkunu iżgħar jkunu assorbiti fil-vjolazzjoni l-aktar serja. U jekk persuna tkun iġġudikata għal waħda mill-vjolazzjonijiet u jkun meħlus jew jinsab ħati, is-sentenza iżżomm kull prosekuzzjoni ġdida li tista' ssir għal kull vjolazzjoni oħra, ukoll jekk il-vjolazzjoni li jkun tressaq fuqha l-ewwel darba tkun l-anqas waħda serja.[1]"

Kif gie deciz b'analogija mal-att ta'l-akkuza:

"**Att uniku jista` jaghti lok ghall-ksur ta` aktar minn disposizzjoni wahda tal-ligi. ... Id-dottrina u l-prattika kostanti tal-Qrati taghna fil-materja ta` reat uniku tindika illi fejn si tratta ta` "un solo e medesimo fatto", cjoe` att wiehed li jkun jirrizulta mill-istess intenzjoni kriminuza, liema att jinvolvi aktar minn dispozizzjoni wahda tal-ligi, ikun hemm l-unicita` tar-reati, cjoe` jkun hemm reat wiehed, dak magguri, salv pero` illi trid tirrizulta` necessarjament dik li hija msejha bhala l-inseparabilita` naturali u guridika bejn iz-zewg reati.**"[2].

Huwa indubitat f'dan il-kaz illi l-istess att doluz wassal ghal kummissjoni taz-zewg reati addebitati lill-appellanti. Issa minn qari tad-decizjoni impunjata jirrizulta illi l-Ewwel Qorti erogat kemm piena ghar-reat tal-oltragg lill-ufficjal pubbliku, kif ukoll ghall-offiza ta' natura hafifa bil-piena tizdied minhabba l-aggravvju ikkontemplat fl-artikolu 33A tal-Kodici Kriminali. Illi premess t-taghlim gurisprudenzjali hawn fuq iccitat, kellu jirrizulta l-konkors formali tar-reati li gew addebitati lill-appellanti, fejn allura huwa kellu jinghata l-piena ghar-reat l-aktar gravi. Issa r-reat tal-offiza hafifa kif stabbilit fl-artikolu 221(2) tal-Kodici Kriminali igorr piena ta' prigunerija bejn xahrjen u sena billi gie kommess permezz ta' wiehed mill-

[1] Il-Pulizija vs Gregory Paul Brincat et – App.Inf. 20/09/2012
[2] ir-Repubblika ta' Malta vs Michael Bonnici u Joseph Azzopardi – 11/01/1994 App.Sup

mezzi stabbiliti fl-artikolu 217, mentri r-reat ikkontemplat fl-artikolu 95, qabel l-emendi introdotti bl-Att V tal-2014, kien igorr il-piena ghar-reat tal-oltragg jew offiza mizjuda bi grad wiehed, minghajr l-imposizzjoni tal-multa. Issa bl-aggravvju ikkontemplat fl-artikolu 33A, dik il-piena trid terga' tizdied bi grad wiehed jew tnejn. Kwindi l-Ewwel Qorti kellha teroga piena biss ghar-reat ikkontemplat fl-artikolu 95 u mhux ukoll dak li jikkontempla l-artikolu 221. Ukoll l-imposizzjoni tal-multa ma setghet qatt tigi erogata, bl-artikolu 95 igorr il-piena stabbilit ghar-reat tal-offiza hafifa li b'applikazzjoni ta'l-artikolu 221(2) tassattivament hija l-piena tal-prigunerija. Illi allura f'dawn ic-cirkostanzi l-piena ta' prigunerija ser tigi ikkonfermata u dan fid-dawl ta' dak hawn fuq stabbilit.

Ghall-motivi premessi din il-Qorti tilqa' l-appell in parte u tirriforma is-sentenza appellata bil-mod segwenti u cioe' billi tikkonfermaha f'dik il-parti fejn sabet lill-appellanti hati ta'l-akkuzi lilu addebitati minghajr l-addebitu tar-recidiva, izda tirriforma il-piena inflitta billi fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet hawn fuq maghmula tikkundanna lill-appellanti ghal piena ta' erba' xhur prigunerija, minghajr l-imposizzjoni tal-multa, li bil-prezenti decizjoni qed tigi imhassra.

(ft) Edwina Grima

Imhallef

VERA KOPJA

Franklin Calleja

Deputat Registratur